

Diplomová práce: Přirozený zákon v díle Boženy Komárkové
(Petra Vrátníková), ETF UK

Diplomová práce kol. Vrátníkové začíná anotací v českém a anglickém jazyce, včetně tzv. *key words*. Následuje Obsah a Úvod. Ten spolu s 1. kapitolou představuje myslitelskou osobnost Boženy Komárkové.

Následuje kapitola 2., v níž autorka předesílá stručným náčrtem přirozenoprávní myšlení v antice v hlavních myšlenkových představitelích od Sofokla až po stoicismus. Konstatuje, že myšlenka přirozeného práva (zákona) se zrodila právě v antické myšlenkové tradici. Následně byla recipována ve specifickém křesťanském kontextu patristikou (25). Zde se autorka zastává u Augustina. Myšlenka přirozeného zákona má ovšem významnou frekvenci i na půdě scholastiky. Jejím reprezentantem je Tomáš Akvinský. Následuje pohled na osvícenskou tradici přirozeného práva. Zde je předložena stručná interpretace jejích nejvýznamnějších reprezentantů: Hugo Grotius, Thomas Hobbes, John Locke, J.J. Rousseau. Následuje oddíl soustředěný na přirozené právo v novotomismu a katolické sociální nauce.

Proti zastancům přirozeného práva (zákona), jsou v další kapitole postaveni „odpůrci“ přirozenoprávního myšlení. Sem řadí autorka především samotnou Bibli. Proti této myšlence uvádí J. Bartona (38) jako stoupence přirozenoprávního myšlení na půdě biblické tradice. Ve světle dalších interpretací, zejména B. Komárkové, jíž je práce věnována, a v navázání na myšlenkové důrazy svého školitele (P. Keřkovského), autorka oponuje této interpretační možnosti. To se potvrzuje v interpretaci Tóry, Desatera a dalších „právních ustanovení“ SZ. Zejména silnou „protipřirozenou“ pozici najdeme u proroků a samozřejmě u samotného Ježíše a jeho interpretace Zákona.

Následuje rozsáhlejší a poučená analýza myšlenky přirozeného zákona u J. Kalvína. Tento představitel jednoho křídla světové reformace - navzdory občasné přirozenoprávní terminologie, k níž sahá ve svých dílech, - jak již Komárková upozornila - fakticky dokládá, že reformační pojetí práva je v rozporu s přirozenoprávní linií (49).

Na této linii se pohybuje i theologická reflexe K. Bartla, na kterého navazuje ve svých výkladech B. Komárková a přejně je přejímá i autorka diplomové práce. Závěrečné oddíly práce od str. 57-71 jsou věnovány výlučně dílu B. Komárkové. V Závěru (73) správně autorka připomíná, že „Odmítnutím přirozeného práva (ovšem) Božena Komárková neupadla do opačného extrému: nevyznávala pozitivistické pojetí práva. Je pozoruhodné, že Komárková - jako *filosofka* - se nechala inspirovat biblicko-teologickou řečí práva spolu s theologickým pojetím pozitivního práva (74).

Práce kol. Vrátníkové je opatřena Seznamem literatury s 45 položkami. Díla jsou vesměs psána v českém jazyce. Autorka vynechala německou či anglickou literaturu. Důvod? Petra Vrátníková předložila kvalitní práci, která je dobře strukturována, doložena citacemi, odkazy na díla autorů, jimiž se zabývá. Svým rozsahem její práce přesahuje obvyklé zvyklosti. Je totiž psána bez mezer; patří proto „typologií“ spíše mezi méně rozsáhlé disertace. Jsem přesvědčen, že by mohlo autorce sloužit jako základ pro vědecké pojednání v případném doktorském studiu, a to zejména svým pojetím, i celkovou koncepcí a zpracováním.

Doporučuji, aby autorka napříště věnovala větší pečlivost anglické anotaci, která by vyžadovala v této práci korekci. Dále se místy autorce do výkladu vmísil hovorový jazyk (7) čtenář narazí občas i na problémy mluvnické (7,9 a další), apod.
Celkové hodnocení této práce: *velmi dobře*.

Prof. ThDr. Ing. Jakub S. Trojan, červen 2008

